

Arssumis v Čechách

Učitel občanky na tabuli dopsal poslední slabiku podivného jména Arssumis. Otočil se ke třídě a začal vysvětlovat úkol: „Nejdřív rozluštěte, jaké slovo se v přesmyčce skrývá a pak napište, co o něm víte. Můžete to napsat, jak uznáte za vhodné, třeba i jako sloh.“

Z katedry vzal desky se svými poznámkami. Chvíli v nich něco hledal a pak dodal, že jim pro inspiraci přečte práci žáka z vyššího ročníku. Sedl si na lavici a spustil: Arssumis na Libici, Petr Chytrý. Bylo září roku 995. Kníže Boleslav II. byl těžce nemocný a jeho družina, skládající se především

z Vršovců, v šenku pod Pražským hradem poslouchala řeči nového družiníka.

„Vždyť je to urážka českého knížete! Aby Slavníkovec měl za ženu Přemyslovnu, kdo to jakživ slyšel?! A na Libici razí svoje mince...! Vůbec, chovají se tak, že našeho knížete mohou kdykoli ohrozit,“ vykřikoval a ostatní, s pohárky vína v rukou, nadšeně souhlasili.

„No ale co chceš dělat? Kníže do války proti nim určitě nepotáhne. Už jsi ho viděl? Sotva vstane z postele!“ ozval se trochu nejistě jeho soused a pánovitě houkl na šenkýře, ať přinese další džbáněk. Mladík se pohrdavě ušklíbl nad chytrostí svého druha: „To nech na mně. Vždyť víš, že Boleslav na mě dá.“

Když přišel šenkýř ke stolu, hodil mu několik denárů a odešel.

Už nazítří přišel za svými přáteli do šenku a ukázal jim listinu potvrzenou knížecí pečetí. „Jak jsi to dokázal?“ zeptal se Přech a muži vzhledli od rozehraných kostek. Odpovědí mu byl jen samolibý úsměv. „Zítra vyjedeme k Libici a území Slavníkovců jménem knížete dobudeme.“ Pak si uvědomil, že je v Čechách cizinec a nemá rodovou příslušnost. A v knížecí družině byl moc krátce na to, aby mohl rozkazovat, nebo vést vojsko do boje. Obrátil se proto na Přecha, velitele družiny a tiše mu vysvětloval, že kníže si ho přeje mít po dobu výpravy u sebe.

Vousatý muž se na něj překvapeně

podíval, ale nic nenamítal. Když to je příkaz knížete... Kdyby neposlechl, jistě by byl potrestán. Napil se medoviny a chvíli bloudil očima po stropě, jako by nad něčím přemýšlel. „Oznam to družině!“ sykl mladík. Přech po něm šlehl nelaskavým pohledem, Kdyžby to neměl písemně od knížete, ukázal by mu, kdo tady má právo rozkazovat. Ale takhle? Znechuceně mávl rukou. „No tak, náš kníže nebude čekat, až se rozhodneš!“ mladík jen stěží přemáhal v hlase zlost. Přech se rozhlédl kolem stolu a spustil: „V boji proti Slavníkovcům vám bude na rozkaz knížete velet...“ Nejistě se podíval na mladíka. Ten mu skočil do řeči, hrdě se udeřil do hrudi a dodal: „Já!“

Šenkem to překvapeně zahučelo. Nikdo nemohl uvěřit, že by jim tenhle jinoch byl schopný velet. Pružně vyskočil na desku stolu. Skopl několik pohárků, aby si udělal místo a tasil meč. „Přísahaňte knížeti Boleslavovi a mně poslušnost. Pak všichni spát!“

Vyrazili brzy ráno. Drobně poprchávalo, jako by andělé brečeli nad jistým koncem Slavníkovského rodu. Družina popoháněla koně, aby se co nejdříve dostala na hranice dvou rodů.

Blížilo se poledne, když dorazili na území Slavníkovců. Nikde nebylo živé duše. Že by se na Libici připravovali k boji? Velitel přitáhl otěže a jeho hnědák zastavil. Mladík se

postavil v třmenech a sdělil vojsku svůj plán: „Na Libici moc obránců nebude. Soběslav je s částí družiny v cizině, Radim a Vojtěch obracejí pohany na křesťanství, takže tady zůstali jenom Pořej, Čáslav, Spytimír a Pobraslav se svými rodinami a starým knězem. Jakmile Libice padne, jejich poddaným nezbude nic jiného, než se podřídít nám.“ Křoví u cesty se pohnulo. Zvěd? Velitel se odmlčel. Pohledem zkoumal okolí. Pokynul jednomu z jezdců, aby za případným špehem vystřelil šíp. Jestli je někdo poslouchá, musí se ho co nejdřív zbavit. Vzduchem zasvištěl šíp a vzápětí se ozval výkřik. Mladík spokojeně přikývl, posadil se do sedla a se slovy: „Není tu bezpeč-

no,“ popohnal koně.

K Libici jeli mlčky. Na dostřel od opevnění se kryli velkými štíty.

Opatrně postupovali dopředu, zbraně připravené k útoku. Za nimi s tichým skřípěním kol jel vůz naložený potravinami a žebříky ke slézání hradeb.

Velitel v tmavém plášti, přilbu zdobenou zlatem, seskočil z koně a přiložil ruce k ústům. Chtěl vyjednávat: „Vydáte-li nám Libici dobrovolně, necháme vás jít,“ křikl.

Na dřevěných palisádových hradbách se objevil Pořej. „Nikdy! Nadvládu Přemyslovců nechceme!“

Velitel obléhatelů dal gestem rozkaz k ostřelování palisády. Slavníkovci jim odpověděli stejně.

Několik mužů, pečlivě kryto štíty,

se vydalo k hradbám. Ostatní za nimi nesli žebříky a pokoušeli se vylézt na hradby, jiní se snažili vyrazit bránu.

Libičtí obránci jim žebříky od palisády odstrkovali dlouhými bidly. Na hlavy jim lili horkou smůlu a vařící vodu, házeli po nich trámy a kameny.

Stmívalo se. Na obou stranách bylo několik mrtvých. Slavníkovští bratři chodili po hradišti. Povzbuzovali živé, modlili se za duše mrtvých. Sešli se před dveřmi kostela. „Zítra je Václava,“ upozornil Pobraslav. „Nemělo by se bojovat,“ zadoufal Čáslav a Spytimír dodal: „Je to předeck nejen náš, ale i knížete Boleslava.“ „Vysvětluj jim to,“ povzdychl si Pořej a opovržlivě se

podíval směrem, kde tušil knížecí ležení. Pak se odebrali do paláce, projednat další strategii boje.

Byla ještě noc, když knížecí znovu zaútočili. Někteří překonali palisádu. Teď se snažili probít k bráně, aby svým druhům otevřeli.

Bratři vyběhli na nádvoří a v chvatu si na hlavy nasazovali přílby.

Tušili, že tady nebudou moc platní. Na první pohled bylo jasné, že štěstí je na straně nepřítele. Přesto, anebo právě proto, povzbuzovali svoje muže a při první příležitosti se zapojili do boje.

Nepřátelé je pomalu zatlačovali ke dveřím kostela. Stál v nich starý kněz. Ten kněz, který je naučil základům psaní. Něco na ně volal a rukou ukazoval do tmy v kostelní

lodi. Bratři a obránci Libice pochopili. Co nejrychleji se snažili dostat do kostela.

Dveře se za nimi s tupým prásknutím zavřely. Kněz je zajistil na závoru. Poklekl před oltářem a začal se modlit.

Vršovci zatím venku pobrali, co se dalo. Mladý velitel šel vyjednávat ke dveřím kostela. Zabušil na ně a křikl: „Vyjděte dobrovolně a my vás necháme naživu.“ Chvíli čekal na odpověď, ale žádná nepřišla.

„Mám...?“ zeptal se nejistě Pořej. Knězovy rty se bezhlesně pohybovaly. Zlehka se dotkl jeho ramene. „Mám...?“ zeptal se naléhavě. Starlec se pokřižoval a pokrčil rameny. „Porad'!“ dožadovali se odpovědi všichni bratři.

„Zbývá vám něco jiného?“ zeptal se tiše, ale nečekal na odpověď.

„Když nevyjdete, nepřátelé podpálí i kostel.“ „Máme tedy?“ zeptali se bratři jednohlasně. Kněz přikývl a otevřel závoru.

Sotva bratři otevřeli dveře, knížečecí je za vlasy, oblečení, ruce i nohy vytáhli na nádvoří.

Z povzdálí je svýma ocelově šedýma očima pozoroval velitel v černém plášti se zlatou sponou. Ruce založené na prsou. Chvíli si je měřil zlým pohledem. Pak se obrátil na svoji družinu a rozhodl: „Ty vám nechám.“ Nasedl na koně a odcválal zvětšit své vojsko. Tahle družina ho už neopustí.

Žáci se sklonili nad sešity a za okny se mihl stín. To se velitel přišel po-

dívat, koho by ještě naverboval.
Jeho pravé jméno bylo ukryto
v přesmyčce. RASISMUS...

Lenka Martinková, 2011

www.ok2bvg.cz/lenk